

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Comisia agricultură și
industrie alimentară**

A m e n d a m e n t
la proiectul de lege pentru modificarea Codului funciar nr.828/1991

nr. 290 din 18.10.2021

1. Se propune ca la Art. I., punctul 1, Articolul 36, după textul „d) terenurile ocupate de sisteme fotovoltaice solare”, se introduce textul „, *cu condiția înierbării acestora sau desfășurării activităților ce au drept scop obținerea produselor agricole.*”

Argumentare: În Nota informativă la proiectul de lege se specifică că „*prin construcția instalațiilor solare PV fotovoltaice, nu este afectat gradul de evaluare a fertilității naturale, dar și că „o condiție impusă prin cadrul normativ ar fi că instalațiile fotovoltaice să fie fixate la sol prin structură metalică și nu prin utilizarea betonului armat sau alte genuri de materiale care ar avea un impact negativ asupra fertilității naturale a solului. Pentru montarea structurii metalice se pot utiliza geo șuruburi sau piloni metalici, cu acoperire zincată. Această acoperire protejează la apariția coroziunii, astfel ca după expirarea termenului de exploatare a instalației fotovoltaice acestea pot fi ușor extrase din sol, și să nu existe riscul să rămână resturi de construcție în sol. Pe de altă parte, utilizarea betonului la ancorarea structurii metalice atrage mai multe riscuri ce tine de poluarea solului, extragerea acestuia la sfârșitul termenului de exploatare a centralei*”.

Aceste, precum și alte chestiuni ce țin de folosirea și protecția terenurilor agricole pe care vor fi instalate sisteme fotovoltaice solare, au fost discutate la una din ședințele de lucru a Comisiei agricultură și industrie alimentară, la care au fost dezbătute situații când unii deținători de aceste terenuri nu le vor folosi în scopuri agricole, inclusiv pentru pășunat și pot ignora protejarea solurilor prin introduceri exagerate de erbicide și alte substanțe chimice, care la rândul lor pot afecta și activitățile ce țin de domeniul apiculturii dar și altor urmări defavorabile ale activității economice. În asemenea situație terenurile agricole pot degrada, fără a fi obținute la maximum beneficiile care se impun din activitățile agricole.

Totodată, unele studii ne arată că anumite culturi agricole sunt stimulate atunci când sunt plantate sub panouri solare. Din păcate, însă, există tot mai multe controverse atunci când panourile solare sunt instalate pe terenuri agricole de bună calitate sau pe pajiști valoroase. Prin urmare, plasarea panourilor solare și cultivarea culturilor agricole

par a fi într-o situație concurențială clară. Una are nevoie de lumina soarelui pentru a realiza fotosinteza, iar cealaltă pentru a aduna energie.

Un studiu recent apărut, demonstrează că panourile solare și culturile agricole nu concurează întotdeauna între ele pentru lumina soarelui. Un grup de lucru condus de Greg Barron-Gafford, profesor la Universitatea din Arizona, a explorat problema și a constatat că, în unele cazuri, nu este nevoie să alegem între producția de culturi și utilizarea energiei solare. Studiul a fost realizat în zonele afectate de secetă din America de Sud-Vest în lunile de vară. Căldura de la nivelul solului face viața plantelor dificilă.

Multe plante din aceste zone se usucă în soarele înfiorător și se prognozează că perioadele de secetă vor fi din ce în ce mai dese. Cu toate acestea, amplasarea panourilor solare în aceste zone pot scădea temperatura solului datorită umbririi lor, la fel se întâmplă și cu evaporarea. Acest lucru îmbunătățește aprovizionarea cu apă a plantelor. De asemenea, aerul răcoros de sub panourile solare le și răcește.

Cercetarea a examinat trei teritorii. Într-o zonă s-au cultivat numai plante, în cealaltă s-au așezat doar panouri solare, în a treia ambele au fost folosite împreună. Panourile solare au fost amplasate ceva mai sus de 3 metri deasupra solului. Aceasta este o înălțime mai mare decât plasamentul standard general, dar permite lucrări agricole. Toate cele trei zone aveau aceeași temperatură, umiditate și compoziție a solului. Ca plantă de testare s-a folosit populara plantă agricolă roșia cherry. Studiul a arătat că acolo unde plantele au fost crescute sub panoul solar, temperatura aerului a fost în medie cu 1 C mai rece în timpul zilei și cu 0,5°C mai cald pe timp de noapte. Datorită plantelor, temperatura panourilor a fost cu 9°C mai rece și, prin urmare, s-a produs cu 3% mai multă energie. Roșiile au apreciat umbra panourilor solare. Plantele au absorbit cu 65% mai mult dioxid de carbon pentru fotosinteza lor și au obținut un randament de două ori mai mare decât omoloagele lor expuse la lumina soarelui.

Deși instalarea panourilor solare pot cauza numeroase probleme în zonele agricole (mașinile de recoltat nu au acces ceea ce pentru alte specii de plante poate provoca o scădere a randamentului), în multe situații merită luată în considerare combinația de panouri solare și producția de culturi agricole, inclusiv pășunatul animalelor. Fermierii pot economisi apă, pot câștiga bani din închirierea zonei pentru panouri solare, iar lucrătorii lor pot munci mai confortabil și în siguranță la umbră. Rezultatul va ajuta la extinderea infrastructurii necesare valorificării energiei solare, fără a concura cu agricultura în anumite zone.

După cum este bine cunoscut, în Republicii Moldova și în special în zonele de sud, mulți fermieri (mici și mari deopotrivă) suferă de daunele cauzate de secetă și, prin urmare, rezultatele cercetării ar trebui să fie luate în considerare.

În asemenea situație se propune ca alineatul al doilea la Art. I., punctul 1, Articolul 36, să fie completat cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) terenurile ocupate de sisteme fotovoltaice solare, **cu condiția înierbării acestora sau desfășurării activităților ce au drept scop obținerea produselor agricole.**”

Vladimir BOLEA
Deputat în Parlament